

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

eБИЛТЕН

Удружење за стручне, научне и техничке делатности

III
квартал

20
18.

јул - септембар 2018.

УВОДНИК

Билтени удружења Привредне коморе Србије сектора пољопривреде, индустрије и услуга представљају тромесечне анализе економских трендова и актуелности у привреди.

Кроз билтене информишемо чланице коморског система, представнике пословне заједнице и стручне јавности о секторским и макроекономским темама, пословним и статистичким показатељима за водеће привредне гране, активностима удружења и услугама Привредне коморе Србије. Циљ је да подстакнемо представнике привреде да покретањем иницијатива усмереним на унапређење пословног амбијента утичу на креирање стабилних и одрживих услова пословања.

Очекујемо да коморски билтени допринесу бољој видљивости секторских информација, активности и подршке националне пословне асоцијације привреди, унапређењу конкурентности и јачању поверења у домаћи привредни амбијент и економију. Припремљене информације, вести и анализе објављене у билтенима креиране су у склопу заједничких активности јединственог коморског система и привреде Србије. У анализама су коришћени званични подаци домаћих и страних институција, објављени крајем сваког календарског тромесечја у години.

Сви претходно објављени билтени доступни су на сајту [Привредне коморе Србије](#).

Удружење за стручне, научне и техничке делатности ПКС окупља привредна друштва која обављају делатности од изузетног значаја за привреду Србије, чија стручност у специфичним пословима омогућава њиховим клијентима, привредним друштвима из различитих привредних грана, да самостално развијају нове технологије и примењују их у пракси, јачајући конкурентност на домаћем и страним тржиштима. Представници Удружења укључени су у креирање законских и подзаконских аката, давањем квалитетних и корисних предлога и иницијатива у поступцима јавних расправа и стручних разматрања актуелних привредних проблема.

Разноврсност послова које чланови Удружења обављају, условило је комуникацију и квалитетан дијалог са државним органима и институцијама – Министарством привреде, Министарством финансија, Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарством трговине, туризма и телекомуникација, Министарством грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Акредитационим телом Србије, Институтом за стандардизацију Србије, Дирекцијом за мере и драгоцене метале, као и са домаћим и страним струковним савезима и удружењима, као и образовним установама.

Удружење са стручне, научне и техничке делатности успоставља непосредну професионалну сарадњу са привредницима, а у циљу решавања конкретних проблеме који се могу односити на производ, услугу или тржиште. Са колегама из других организационих јединица Привредне коморе Србије, УСНТД припрема материјале и анализе потребне за правилан приступ у процесу решавања могућих проблема у пословању, уз саветодавну функцију упућивањем на могућа решења, циљано делујући у заступању иницијатива чланова удружења.

Јелена Васић,
уредник

Др Александар Перић
Секретар

Импресум: Билтен Привредне коморе Србије; Издавач: Привредна комора Србије, Центар за стратешке анализе, аналитику, планирање и публикације, Ресавска 13-15, 11000 Београд, тел. (011) 3300-923, web: <http://www.pks.rs>, e-mail: analitika@pks.rs.

Уредник: Јелена Васић; Извршни уредник: Маја Вуковић; Редакција: Бојан Станић, Оливера Коминац, Наташа Кеџман, Александар Перић, Љубиша Димитријевић, Милош Исидоровић, Дијана Михајловић-Монтиљо, Марко Ковачевић, Кристина Ђурић, Ана Стојановић, Душан Стокић; Лектура и коректура: Служба за информисање и односе са јавношћу ПКС; Дизајн: Марија Младеновић; Компјутерска обрада: Стеван Шормаз; Маркетинг: marketing@pks.rs.

Билтени ПКС се објављују тромесечно.

Напомена: Анализе у билтенима ПКС су ауторског карактера и не одражавају нужно став Привредне коморе Србије.

с 2018. Центар за стратешке анализе, аналитику, планирање и публикације

Сва права су задржана. Ниједан део ове публикације не може бити репродукован нити смештен у систем за претраживање или трансмитован у било ком облику, електронски, механички, фотокопирањем, снимањем или на други начин, без претходне писмене дозволе издавача.

У овом броју

Активности Удружења за стручне, научне и техничке делатности	4
Седнице, конференције, сајмови, пословни сусрети, презентације, семинари	
Регио инфо	7
Привредна активност у стручним, научним и техничким делатностима	8
Запосленост	
Зараде	
Стране директне инвестиције	
Размена услуга	
Привредна активност - макроекономски осврт	11
Заступање интереса привреде – регулативе и иницијативе	14
Преглед покренутих и реализованих иницијатива	
Подршка привреди	15
Програми подршке пословању привреде	
Најбржи пут до инопартнера	
СЕ знак и Српски знак усаглашености – доказ безбедности вашег производа	
Едукација	
Методолошке напомене	19
Удружење за стручне, научне и техничке делатности	20
Контакт	21

Активности Удружења за стручне научне и техничке делатности

Седнице, конференције, сајмови, пословни сусрети, презентације, семинари

Седница Одбора групације рачуноводствених послова

У Привредној комори Србије, 2. јула 2018. године одржана је шеста седница Одбора групације рачуноводствених послова. Чланови Одбора разматрали су закључке Савеза рачуновођа и ревизора Србије, који се односе на рачуноводствену регулативу и усвојена је иницијатива Савеза рачуновођа и ревизора Србије и „Фимакс“ д.о.о. за измене прописа ради измене основице за утврђивање пореза на имовину за микро, мала и средња привредна друштва.

Седница Групације за метрологију

На Електротехничком институту „Никола Тесла“ у Београду, 31. августа 2018. године одржана је пета седница Групације за метрологију. На седници су чланови Одбора упознати са радом Посебне радне групе Министарства привреде на изради Нацрта закона о метрологији са циљем припреме за јавне расправе које треба да се одрже у ПКС - РПК Нови Сад и Крагујевац као и у ПКС. Термини одржавања јавних расправа су 4, 5. и 7. септембар 2018. године. Такође, разматрана је иницијатива за измену Закона о привременом утврђивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Сл. Гласник РС“, број 116/2014).

Седма седница одбора Удружења за стручне, научне и техничке делатности

Чланови одбора и стручна служба Удружења за стручне, научне и техничке делатности ПКС, одржали су 4. септембра 2018. године седму седницу одбора Удружења за стручне, научне и техничке делатности. Дневни ред седнице био је: Доношење одлуке о образовању Групације техничких прегледа; Утврђивање критеријума за чланове одбора Групације техничких прегледа; Доношење одлуке о образовању Групације друштава за ревизију; Утврђивање критеријума за чланове одбора Групације друштава за ревизију; Доношење Одлуке о изменама и допунама Одлуке о образовању Групације сертификационих тела; Утврђивање критеријума за чланове одбора Групације контролних и сертификационих тела; Доношење одлуке о изменама и допунама Одлуке о образовању Одбора Групације акредитованих лабораторија за испитивање хране и хране за животиње; Доношење одлуке о изменама и допунама Одлуке о образовању Одбора Групације рачуноводствених послова. На седници су образоване две нове групације (једна је трансформисана), утврђени су критеријуми за чланове одбора групација и замењени по један члан у два одбора групација.

Јавна расправа о Нацрту Закона о изменама и допунама Закона о акредитацији

Чланице Удружења за стручне, научне и техничке делатности 6. јула 2018. године одржале су Јавну расправу о Нацрту Закона о изменама и допунама Закона о акредитацији.

Јавна расправа на Нацрт закона о метрологији

Представници Министарства привреде, Дирекције за мере и драгоцене метале, чланови Групације за метрологију, сертификационих тела и акредитованих лабораторија за испитивање хране и хране за животиње, овлашћена тела за оверу мерила, лабораторије за еталонирање, чланови ПКС за чије је пословање ова област значајна преко колега из ресорних удружења, одржали су јавну расправу 7. септембра 2018. године. Дневни ред на расправи био је Нацрт закона о метрологији. Расправа је одржана у просторијама ПКС.

Прикупљање ставова на Нацрте закона о рачуноводству и Закона о ревизији

Члановима групације рачуноводствених послова, секцијама за рачуноводствене послове ПКС - ПКБ и РПК, Групацији рачуноводствених послова Привредне коморе Војводине и ревизорским друштвима, 5. септембра 2018. године достављени су Нацрти закона о рачуноводству и Закона о ревизији са материјалима који су припремљени од стране консултанта Министарства финансија, конзорцијума Сингидунум/ИПЦ. Од чланица се очекује да доставе коментаре на предлоге нацрта закона, како би обједињени и систематизовани били упућени Одбору Групације а потом Министарству финансија. Расправа је одржана електронским путем (е-маил).

Јавна расправа на Нацрт закона о изменама и допунама Закона о инспекцијском надзору и Нацрт Кодекса понашања и етике инспектора

Чланови Групације рачуноводствених послова, секције за рачуноводствене послове ПКС - ПКБ и РПК, чланице одбора групација сертификационих тела, за метрологију и акредитованих лабораторија за испитивање хране и хране за животиње и Групација рачуноводствених послова Привредне коморе Војводине, одржали су јавну расправу 19. септембра 2018. године. Расправа је одржана електронским путем (е-маил).

Јавна расправа на Радну верзију Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину

Електронска јавна расправа је одржана 26. септембра 2018. године на тему радне верзије Закона о изменама и допунама Закона о порезима на имовину. Учесници у расправи: чланови Групације рачуноводствених послова, секције за рачуноводствене послове ПКС - ПКБ и РПК, чланице одбора групација сертификационих тела, за метрологију и акредитованих лабораторија за испитивање хране и хране за животиње и Групације рачуноводствених послова Привредне коморе Војводине.

Представљање Националне процене ризика прања новца и процене ризика финансирања тероризма

Обука на тему Представљање Националне процене ризика прања новца и процене ризика финансирања тероризма одржана је у просторијама ПКС, 10. септембра 2018. године. Полазници на обуци били су чланови Удружења које се баве рачуноводственим пословима и ревизијом. Организатор обуке били су ПКС и Управа за спречавање прања новца.

XXV Конференција о квалитету „Квалитет у пракси – анализа ризика сигуран пут ка одрживом развоју“

У организацији „Југоинспект“ из Београда, „ЈУQS“ из Београда и „Југоинспект Control“ из Подгорице, у Сутомору, Црна Гора, у периоду 9. – 12. септембар 2018. године одржана је XXV Конференција о квалитету „Квалитет у пракси – анализа ризика сигуран пут ка одрживом развоју“. Учесници на конференцији били су представници Министарства привреде РС, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања РС, Института за стандардизацију Србије, Министарства за економске односе и регионалну сарадњу Републике Српске, Института за стандардизацију Црне Горе, Факултета организационих наука из Београда, Машинског факултета из Подгорице, експерти из области квалитета са института, из удружења и организација из Србије и иностранства. На дневном реду конференције биле су теме: Безбедност дечјих игралишта – концепт новог правног оквира у РС (Министарство привреде); Методологија процене ризика у просесу доношења српских стандарда (Институт за стандардизацију Србије); Правци развоја стратешких докумената о одрживом развоју – регионални и европски оглед (Министарство за економске односе и регионалну сарадњу Републике Српске); Развој инфраструктуре квалитета и потребе привреде Републике Српске (Министарство за економске односе и регионалну сарадњу

Републике Српске); Неопходност стандардизације терминологије у области квалитета и система менаџмента (Факултета организационих наука из Београда). На Конференцији презентовани радови домаћих и страних аутора (одабраних експерата који су обухватили актуелну тематику из свих сегмената менаџмента, а нарочито развој квалитета, пословну извршност, примену и искуства у систему менаџмента квалитетом, усаглашеност производа, безбедност производа и управљање ризицима). Презентације представника државних органа Србије, Црне Горе и Републике Српске на тему упознати се са применом прописа из области инфраструктуре квалитета, посебно оцењивања усаглашености на регионалном нивоу, биле од изузетног значаја. Такође, од битне важности је било и чути планове даљег усаглашавања прописа из ове области са регулативом ЕУ. Стручњаци из области инфраструктуре квалитета у региону кроз неколико интересанних савремених тема приказали примере поступања у пракси. Њихово искуство и будућа сарадња значајни за наше стручњаке из области оцењивања усаглашености како би својим знањем помогли привредницима да се брже и лакше припреме за наступ на тржиште ЕУ у делу примене стандарда и техничких прописа.

Дигитализација административних поступака са којима се сусрећу привредна друштва у пословању
Експерти IFC пројекта у сарадњи са Владом Републике Србије и уз подршку Амбасаде Велике Британије у Србији, 28. септембра 2018. године одржали су радионицу на тему: Дигитализација административних поступака са којима се сусрећу привредна друштва при пословању. Учесници на радионици били су представници 123 овлашћена тела за мерила и чланови одбора Групације за метрологију. На радионици су обављене консултације о оптимизацији административних поступака који се тичу привреде.

Национална процена ризика од прања новца и процена ризика од финансирања тероризма
Од стране Удружења за стручне, научне и техничке делатности ПКС, 16. августа 2018. године одржана је кампања под називом Упознавање са Националном проценом ризика од прања новца и процена ризика од финансирања тероризма. Процена је сачињена од стране радне групе чији су представници из Управе за спречавање прања новца, Републичког јавног тужилаштва, Министарства правде, Народне банке Србије, Комисије за хартије од вредности, Безбедносно информативне агенције и Тужилаштва за организовани криминал и достављена на електронске адресе чланица Групације рачуноводствених послова и чланова секција рачуноводствених послова при ПКС - ПК Београда и ПКС - РПК Крушевац, Ниш, Панчево, Ужице, Ваљево и Краљево и чланова ПКС који обављају рачуноводствене послове. Сви имају обавезу да имплементирају Националну процену ризика приликом израде интерних аката, при самопроцени ризика и анализи ризика својих клијената.

За све додатне информације о пословању у земљи и иностранству, контакте са потенцијалним пословним партнерима, учешће на сајмовима и изложбама у земљи и иностранству, учешће у активностима ПКС контактирајте **Удружење за стручне научне и техничке делатности ПКС** путем телефона **011 / 33 04 502** или нам пишите на имејл: usntd@pks.rs.

Регио инфо

Привредна
комора
Београда

Град Београд расписао јавни конкурс за доделу бесповратних средстава за подршку развоја иновативних делатности и samozapoшљавања незапослених лица

Град Београд је у сарадњи са Научно-техношким парком „Београд“ расписао је 18. септембра Јавни конкурс за доделу средстава за подршку развоја иновативних делатности и samozapoшљавања незапослених лица. Овај програм се спроводи у оквиру Акционог плана за запошљавање града Београда за 2018. годину који има за циљ јачање капацитета пословне инфраструктуре у области ИТ индустрије. Предмет Јавног конкурса је додела бесповратних финансијских средстава за подршку развоја иновативних делатности и samozapoшљавања за покриће трошкова инфраструктурних и стручних услуга у Научно-технолошком парку „Београд“ у првој години пословања, у које спадају: канцеларијски пословни простор, административне и стручне услуге и остале релевантне услуге у зависности од степена развоја бизнис идеје, а у циљу подршке samozapoшљавању незапослених лица, развоја нових иновативних и високотехнолошких производа, услуга и процеса, стварања нових технолошких предузећа, повећања конкурентске способности привредних субјеката и укључивања у међународне тржишне токове. Право на доделу средстава имају незапослена лица која имају стечено високо образовање, иновативну бизнис идеју и која су држављани Републике Србије са пребивалиштем на територији града Београда. Јавни конкурс је отворен до 8. октобра 2018. године. Јавни конкурс са Пријавом и осталим информацијама може се наћи на сајту града Београда www.beograd.rs (рубрика Градски огласи, конкурси, тендери).

РПК
Расинског
управног округа
Крушевац

ПКС РПК Крушевац потписала је мултилатерални Споразум о сарадњи

Представници ПКС РПК Крушевац потписали су мултилатерални Споразум о сарадњи са Привредном комором Чанченг из области Фошан Кина, Регионалном привредном комором Кошице из Словачке, Мађарско–кинеском привредном Комором Будимпешта, Румунско–кинеском привредном комором Трансилваније и Букурешта. Циљ Споразума је коришћење свих предности коморског система у привредној размени између Мађарске, Словачке, Србије, Румуније и Кине, јачање пријатељске сарадње између привредних Комора потписница. Приведне коморе су се договориле да у циљу развоја даље размене добара и искустава, унапреде узајамну комуникацију мејловима, телефоном и писмима, редовним или повременим посетама, пословним истраживањима и студијама, културолошким разменама, заједничким пројектима да деле информације међусобно, унапреде пријатељство и заједнички доприносе расту привреде и друштва у регионима земаља потписница. Организатор и покровитељ догађаја је кинеска пословна зона „Central European Trade and Logistic Cooperation Zone – CECZ“ у Будимпешти, уз подршку Министарства трговине Републике Кине, са циљем да привреднике из земаља Централне и Југоисточне Европе повеже са привредницима Кине.

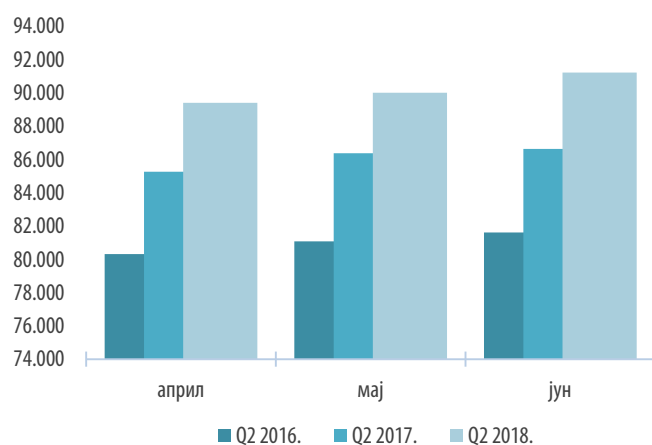

Привредна активност у стручним, научним и техничким делатностима

Запосленост

Просечан број запослених у делатностима које обухватају стручне, научне и техничке делатности, према подацима РЗС, у првој половини 2018. године је износио 89.206, што представља пораст од 5,5 одсто у односу на исти период 2017. године. Запослени у сектору стручне, научне и техничке делатности чине 4,4 одсто укупне запослености што је благ пораст учешћа у односу на 2017. годину (4,3 одсто). Посматрано по делатностима, највише запослених је било у правним и рачуноводственим пословима (28.842), са порастом од 6,6 одсто у односу на исти период 2017. године.

Број запослених у стручним, научним и техничким делатностима у правним лицима и код предузетника, други квартал 2016, 2017. и 2018. године

Извор: РЗС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Регистрована запосленост, према делатностима KD(2010), у другом кварталу 2017. и 2018. године

	Број запослених		Индекс	Учешће у укупној запослености, у %	
	Q2 2017.	Q2 2018.	Q2 2018/ Q2 2017.	Q2 2017.	Q2 2018.
Република Србија	1.975.308	2.047.020	103,6	100,0	100,0
Правни и рачуноводствени послови	27.483	28.922	105,2	1,4	1,4
Управљачке делатности; саветовање у вези са управљањем	22.220	22.591	101,7	1,1	1,1
Архитектонске и инжењерске делатности; инжењерско испитивање и анализе	21.124	22.779	107,8	1,1	1,1
Научно истраживање и развој	10.008	10.040	100,3	0,5	0,5
Остале стручне, научне и техничке делатности	5.247	5.868	111,8	0,3	0,3
УКУПНО	86.083	90.200	104,8	4,4	4,4

Извор: РЗС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Зараде

У периоду јануар-јул 2018. године највиша просечна зарада у сектору стручне, научне и техничке делатности остварена је у области научног истраживања и развоја (122.038 динара, што је за 79,0 одсто више у односу на републички просек) и управљачким делатностима; саветовању у вези са управљањем (за 39,1 одсто већа у односу на републички просек). Најниже зараде су забележене у осталим стручним, научним и техничким делатностима (24,3 одсто испод републичког просека).

Зараде, јануар-јул 2018. (у динарима)

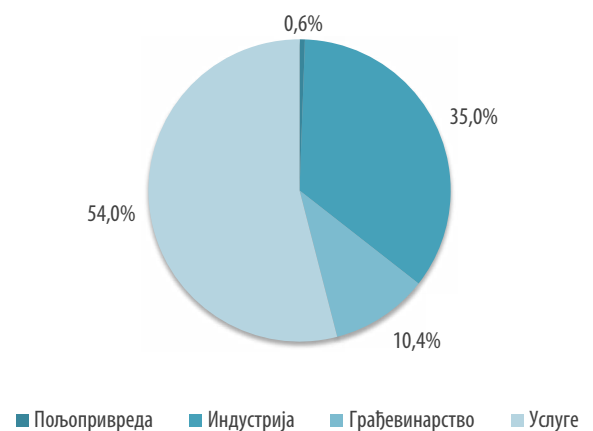

Извор: РЗС.

Стране директне инвестиције

Према подацима Народне банке Србије, у другом кварталу 2018. године, укупан нето прилив СДИ у Републику Србију, по основу улагања нерезидената, износио је 639,4 млн евра. У привредним гранама које обухвата Удружење за стручне, научне и техничке делатности, остварен је нето прилив СДИ, по основу улагања нерезидената, од 17,5 млн евра и то преваходно у архитектонским и инжењерским делатностима; инжењерском испитивању и анализама (12,8 млн евра).

Структура нето прилива СДИ, по основу улагања нерезидената, прва половина 2018. године (у %)

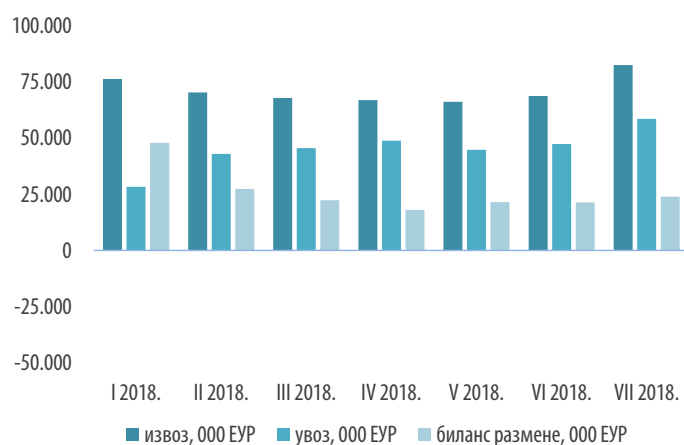

Извор: НБС (у складу са „Приручником за израду платног биланса и међународне инвестиционе позиције бр. 6, ММФ“).

Размена услуга

У периоду јануар-јул 2018. године, према подацима НБС, од извоза стручних, научних и техничких делатности остварено је 499,0 млн евра прихода, од чега је 441,6 млн евра прихода реализовано од професионалног и менаџерског саветовања, а 57,4 млн евра од услуга истраживања и развоја. Учешће поменутих услуга у укупном извозу услуга Републике Србије износи 15,3 одсто. Укупна вредност оствареног увоза износила је 316,4 млн евра, уз учешће од 11,7 одсто у укупном увозу услуга Републике Србије. Суфицит у наведеном периоду је износио 182,6 млн евра.

Спољнотрговинска размена истраживања и развоја и саветовања, месечни подаци (у хиљадама евра)

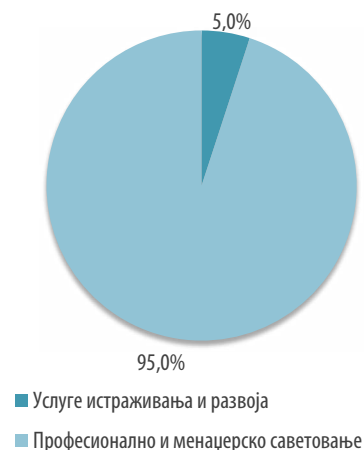
Извор: НБС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Структура извоза, јануар-јул 2018.

Извор: НБС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Структура увоза, јануар-јул 2018.

Извор: НБС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Привредна активност - макроекономски осврт

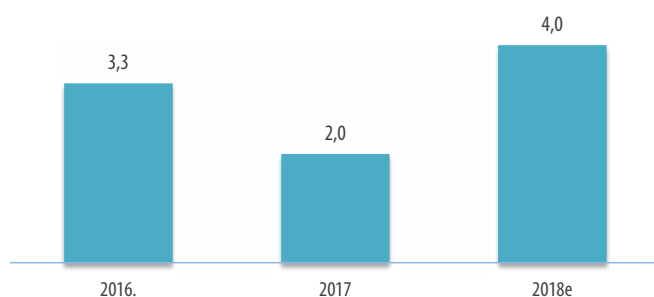
Економија коју је карактерисала стагнација раста и висока стопа незапослености, за само неколико година се трансформисала у растућу економију са ниском инфлацијом, елиминисаним фискалним дефицитом, опадајућим јавним дугом, стабилним банкарским системом и опоравком тржишта рада. Основу за одржавање и даље убрзање привредне активности треба да омогући наставак структурних реформи, као и повећање производне активности у извозно оријентисаним привредним делатностима, посебно оних које носе већу додатну вредност.

Према подацима Републичког завода за статистику, привредна активност Србије мерена **стопом реалног раста бруто домаћег производа** у другом кварталу 2018. године, у односу на исти период претходне године, износи 4,8 одсто. Народна банка Србије је ревидирала очекивану стопу раста на 4,0 одсто у односу на иницијалну пројекцију од 3,5 одсто (процена Министарства финансија за ову годину износи 4,2 одсто). Посматрано по делатностима, најзначајније стопе раста су остварене у сектору грађевинарства (22,9 одсто), сектору пољопривреде, шумарства и водопривреде (14,8 одсто) и сектору информисања и комуникација (5,9 одсто). Према најновијим прелиминарним резултатима обрачуна, привредна активност у 2017. години увећана је за 2,0 одсто реално.

Укупна **индустријска производња** је повећана за 2,7 одсто у периоду јануар - август 2018. године, у односу на исти период 2017. године. Значајан позитиван раст остварен је у сектору снабдевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (5,1 одсто), док је у прерађивачкој индустрији раст износио 2,8 одсто и то највише у областима: поправке и монтаже машина и опреме (19,7 одсто), производње машина и опреме (10,4 одсто), производње намештаја (10,1 одсто) и производње осталих саобраћајних средстава (9,8 одсто). Код рударства је дошло до пада за 3,8 одсто.

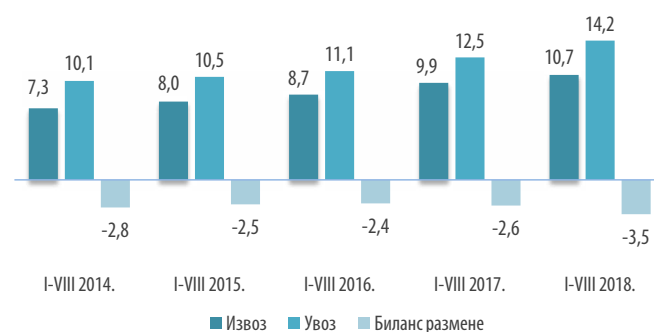
Народна банка Србије наставља да води експанзивну монетарну политику, по основу значајног смањења референтне каматне стопе, која тренутно износи 3,0 одсто. Према процени аналитичара, на актуелну монетарну политику НБС утицали су ниски инфлаторни

Реални раст БДП (у %)

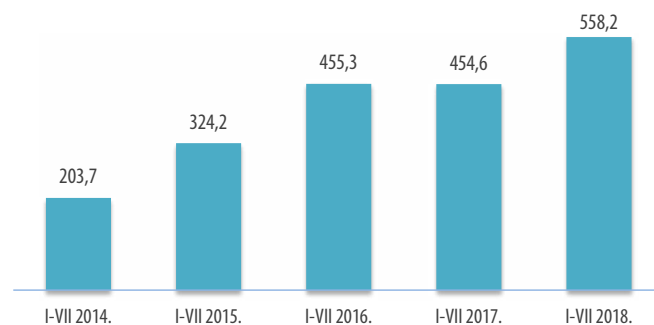
Извор: РЗС.

Спољнотрговинска робна размена (у млрд евра)

Извор: РЗС.

Суфицит у размени услуга (у млн евра)

Извор: НБС.

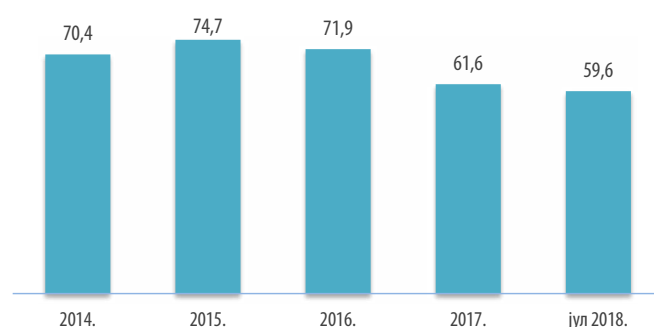
притисци, монетарна политика Европске централне банке (референтна каматна стопа у еврозони се одржава на нули), као и потреба да се монетарном политиком допринесе расту инвестиционе и привредне активности у земљи. **Међугодишња инфлација** у августу је износила 2,6 одсто и у оквиру је циља НБС који износи 3,0 одсто $\pm$ 1,5 процентних поена. Већина аналитичара сматра да у наредном периоду не би требало да дође до пада референтне каматне стопе за додатних 25 базних поена (на потенцијалних 2,75 одсто) јер се очекује благ пораст инфлаторног притиска, а привредна активност је довољно убрзана.

Мере фискалне консолидације су оствариле позитиван резултат, изнад првобитне процене Међународног монетарног фонда. У 2017. години је остварен суфицит консолидованог буџета у износу од 1,2 одсто БДП (први пут у последњих десет година), чиме се значајно допринело смањењу потреба за задужевањем. Према подацима Министарства финансија, у периоду јануар-јул 2018. године остварен је **суфицит републичког буџета** у износу 49,1 млрд динара. Последично, јавни дуг је током 2017. године опао за десет процентних поена и износио је 61,6 процената БДП у односу на 71,9 одсто на крају 2016. године. Опадајући тренд је настављен и током првих седам месеци текуће године, па је на крају јула јавни дуг износио 59,6 одсто БДП, односно нашао се испод „мастрихтског критеријума“ од 60,0 одсто.

На позитивне макроекономске трендове реаговале су и агенције за оцену кредитног рејтинга које су током 2017. године унапредиле рејтинг Србије. Standard and Poor`s је повећао кредитни рејтинг на „ВВ“ са стабилним изгледом, што је исто учинила агенција Fitch Ratings. Moody`s је такође повећао кредитни рејтинг на „Вa3“ са стабилним изгледом. Овим се Србија значајно приближила инвестиционом нивоу кредитног рејтинга са циљем да се то оствари у средњем року. Агенције наводе као основу за даље унапређење кредитног рејтинга, очување макроекономске стабилности и резултата фискалне консолидације, структурне реформе (јавна предузећа, пореска управа, просвета и здравство), као и наставак процеса евроинтеграција.

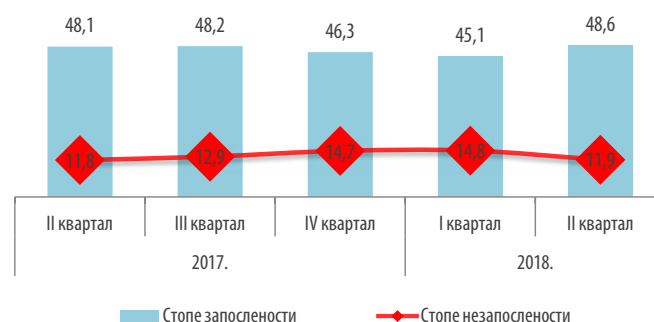
Србија је наставила регионално лидерство у привлачењу **страних директних инвестиција**, које су у 2017. години износиле 2,4 млрд евра (раст од 27,0 одсто), а позитиван тренд је настављен и у првих седам месеци 2018. године када је остварен прилив од 1,4 млрд евра. НБС очекује да ће укупан прилив у 2018. години износити 2,6 млрд евра, односно 6,6 одсто БДП и да ће бити више него довољно за покривање дефицита текућег рачуна платног биланса.

Јавни дуг Србије (централни ниво државе, у % БДП)

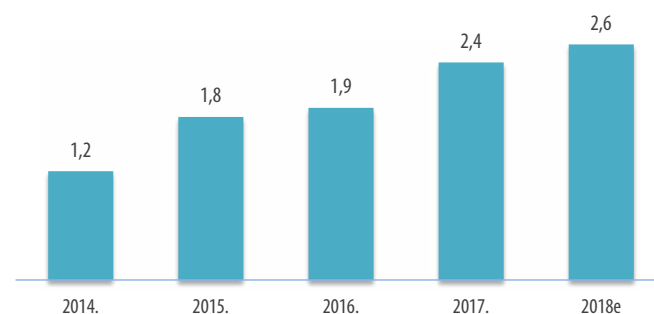
Извор: Министарство финансија.

Кретање стопе запослености/незапослености становништва старости 15 и више година, према Анкети о радној снази (у %)

Извор: РЗС.

Нето СДИ (у млрд ЕУР)

Извор: НБС.

Укупна **спољнотрговинска робна размена** Србије у периоду јануар-август 2018. године износила је 24,9 млрд евра што представља раст од 11,0 одсто у односу на исти период прошле године. Извезено је робе у вредности од 10,7 млрд евра, што представља повећање од 8,5 одсто, док је увоз робе износио 14,2 млрд евра, што представља повећање од 13,0 одсто. Дефицит спољнотрговинске робне размене износи 3,4 млрд евра, што је повећање од 30,0 одсто, чиме је покривеност увоза извозом опала на 75,8 одсто у односу на 79,0 одсто колико је покривеност износила у истом периоду прошле године. Пораст дефицита је последица, пораста цене енергената од којих је привреда Србије високо зависна, релативно јак динар у односу на кључне валуте, као и чињеница да привредни раст у значајној мери зависи од увоза материјала и производа за потребе инвестиционе активности и потрошње као компоненти БДП.

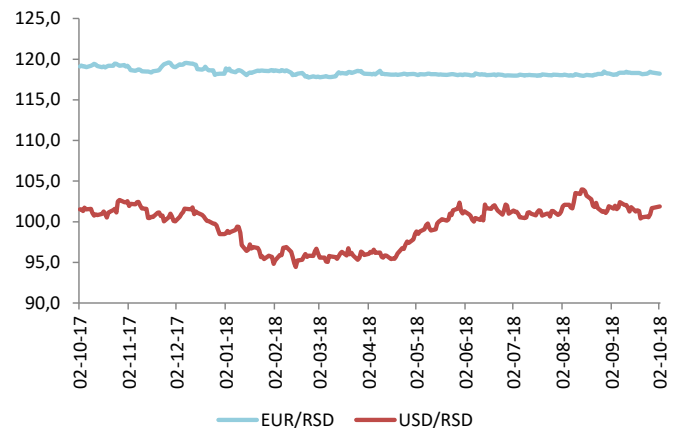
Значајан допринос одржавању релативно ниског дефицита текућег рачуна платног биланса даје **суфицит у трговини услугама** који је у првих седам месеци 2018. године износио 558,2 млн евра, у односу на 454,6 млн евра из истог периода прошле године. **Дефицит текућег рачуна платног биланса** је у прошлој години износио 5,7 одсто БДП, исти ниво се очекује и у текућој години, уз очекивања НБС да се он у средњем року смањи на ниво од око 5,0 одсто.

Према Анкети о радној снази за други квартал 2018. године, број запослених износи близу 2,9 милиона, а број незапослених 391,6 хиљада. Стопа запослености популације старости 15 и више година износи 48,6 одсто, а **стопа незапослености** 11,9 одсто (у првом кварталу износила је 14,8 одсто). **Просечна бруто зарада** исплаћена у јулу 2018. године износила је 68.029 динара, док је просечна нето зарада износила 49.202 динара. У односу на исти месец претходне године, бруто зарада је реално већа за 4,9 одсто, док је нето зарада већа за 5,4 одсто.

Према подацима НБС, међугодишња стопа раста кредитне активности у Србији је у јуну 2018. године износила 7,6 одсто (14,1 одсто по искључењу ефеката отписа и продаје НПЛ-ова). Стабилност банкарског сектора у Србији је очувана и додатно ојачана, захваљујући мерама НБС, а удео проблематичних кредита у укупним кредитима забележио је пад, на 7,8 одсто (јун 2108).

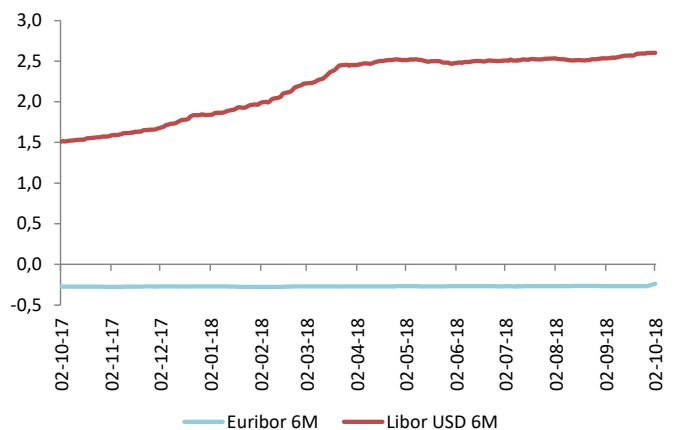
Динар је у 2017. години ојачао 4,2 одсто у односу на евро чиме је био једна од валута које су оствариле највећу апресијацију. У првих девет месеци 2018. године **просечан девизни курс** је износио 118,2427 динара за један евро, односно 99,1052 динара за један амерички долар. Народна банка наставља политику интервенција на девизном тржишту како би спречила веће дневне осцилације националне валуте.

Кретање девизних курса у последњих годину дана

Извор: Bloomberg L.P.

Кретање каматних стопа у последњих годину дана

Извор: Bloomberg L.P.

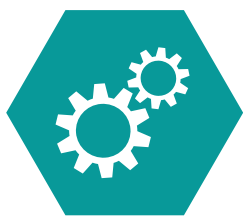
Заступање интереса привреде – регулативе и иницијативе

Преглед покренутих и реализованих иницијатива

Иницијатива за измену Закона о привременом утврђивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава

Представници Удружења за стручне, научне и техничке делатности доставили су Центру за правне и економске иницијативе и политике ПКС, 3. септембра 2018. године иницијативу за измену Закона о привременом утврђивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Сл. Гласник РС“, број 116/2014), коју је усвојио Одбор Групације за метрологију Удружења за стручне, научне и техничке делатности Привредне коморе Србије на петој Седници, одржаној 31. августа 2018. године.

Подршка привреди

Програми подршке пословању привреде

1 ПОДСТИЦАЈИ КОЈИ СЕ РЕАЛИЗУЈУ ПРЕКО НАЦИОНАЛНЕ СЛУЖБЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ

А) Субвенције за запошљавање

Јавни позив послодавцима за субвенције за запошљавање незапослених лица из категорије теже запошљивих на новоотвореним радним местима објављен је у фебруару, а конкурс је **отворен до 30. новембра 2018. године**. У складу са овим јавним позивом, субвенција се одобрава послодавцима који припадају приватном сектору, у једнократном износу, ради запошљавања незапослених који се воде на евиденцији Националне службе за запошљавање.

Висина субвенције је одређена степеном развијености јединице локалне самоуправе према месту запошљавања лица и износи:

- 150.000,00 РАД по лицу, односно 180.000,00 РСД за особе са инвалидитетом, радно способне кориснике новчане социјалне помоћи, младе до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања и жртве породичног насиља, у првој и другој групи ЈЛС (јединица локалне самоуправе),
- 200.000,00 РСД по лицу, односно 240.000,00 РСД за особе са инвалидитетом, радно способне кориснике новчане социјалне помоћи, младе до 30 година старости који су имали/имају статус детета без родитељског старања и жртве породичног насиља, у трећој групи ЈЛС;
- 250.000,00 РСД по лицу, односно 300.000,00 РСД за особе са инвалидитетом, радно способне кориснике новчане социјалне помоћи.

Б) Субвенције за особе са инвалидитетом

1. Субвенција зараде за особе са инвалидитетом без радног искуства у 2018. години

Јавни конкурс је објављен у фебруару, а **пријаве се примају до краја 2018. године**. Послодавац који на неодређено време запосли особу са инвалидитетом без радног искуства, има право на субвенцију зараде за ту особу, у трајању од 12 месеци од дана заснивања радног односа. Субвенција зараде се одобрава у висини до 75 одсто укупних трошкова зараде са припадајућим доприносима за обавезно социјално осигурање, али не више од износа минималне зараде, под условом да запошљава особу са инвалидитетом пријављену на евиденцију незапослених која нема радног искуства на пословима на којима се запошљава и да послодавац обавља делатност минимум 3 месеца пре подношења захтева за субвенцију зараде, у радном односу има најмање једно запослено лице итд.

2. Субвенција за подршку особама са инвалидитетом

Јавни конкурс за рефундацију трошкова подршке особама са инвалидитетом које се запошљавају под посебним условима у 2018. години је објављен 14. фебруара и отворен је до краја 2018. године. У складу са јавним позивом могуће је остварити:

1. Рефундацију трошкова зараде лицу ангажованом на пружању подршке на радном месту - радна асистенција- само за време док пружа стручну помоћ, а најдуже 12 месеци, а максимално у висини до 50.000,00 РСД месечно,
2. Рефундација примерених трошкова прилагођавања радног места у једнократном износу што подразумева техничко и технолошко опремање радног места, средстава за рад, простора и опреме, у складу са могућностима и потребама запослене особе са инвалидитетом, у једнократном износу до 400.000,00 РСД по особи са инвалидитетом. Висина рефундације трошкова подршке не сме да буде већа од 100 одсто оправданих додатних трошкова.

Актуелни конкурси за иновативне компаније

I ПРОГРАМ САРАДЊЕ НАУКЕ И ПРИВРЕДЕ

Програм сарадње науке и привреде (*Collaborative Grant Scheme for R&D Organizations and Private Sector Enterprises*) спроводи Фонд за иновациону делатност.

Циљ Програма сарадње науке и привреде је да унапреди индустријска истраживања, подстичући предузећа из приватног сектора и јавне научноистраживачке организације да спроводе заједничке пројекте из области истраживања и развоја са идејом да креирају нове или унапреде постојеће комерцијално исплативе производе и услуге, као и иновативне технологије са значајним утицајем на будући развој и тржишним потенцијалом. Висина износа финансирања: до 300.000 евра, односно до 70% укупно одобреног буџета пројекта најмање 30% обезбеђује подносилац пријаве из других приватних извора независних од Фонда.

Услови за конкурисање: Конзорцијум сачињен од најмање једног микро, малог или средњег привредног друштва и најмање једне јавне научно-истраживачке институције које испуњавају услове прописане Приручником Програма сарадње науке и привреде; Конзорцијум може имати највише пет чланица. Област/сектор: пројекат може доћи из било које области науке и технологије и било ког индустријског сектора. Време реализације пројекта: до 24 месеца

Јавни позив је отворен **од 3. октобра до 28. децембра 2018. године у 15h.**

II ИНОВАЦИОНИ ВАУЧЕРИ

Програм иновационих ваучера спроводи Фонд за иновациону делатност, а укупан износ опредељених средстава износи 48.000.000,00 динара.

Иновациони ваучери представљају једноставан финансијски подстицај који омогућава малим и средњим предузећима да, користећи услуге научноистраживачког сектора, подигну ниво иновативности својих производа и постану конкурентнија на тржишту.

Циљеви Програма иновационих ваучера су: да се мала и средња предузећа (МСП) из приватног сектора подстакну да користе услуге научноистраживачких институција како би побољшали своје производе, процесе, вештине и услуге, и тако унапредили своју укупну конкурентност; да се поспеши успостављање веза и сарадње између МСП из приватног сектора, с једне стране и научноистраживачких институција, са друге стране, а све у корист развоја привреде Србије.

Висина износа финансирања:

- до 800.000 динара, односно 80% укупних трошкова услуге, не укључујући порез на додату вредност (ПДВ),
- најмање 20% обезбеђује подносилац пријаве из других извора независно од Фонда.

Једном подносиоцу пријаве могу бити одобрена највише два иновациона ваучера, у укупном максималном износу од 1.200.000,00 динара.

Услови за учешће у Програму

Подносиоци пријава који кумулативно испуњавају услове подобни су за пријаву за Програм:

- Правна лица основана у складу са важећим Законом о привредним друштвима и регистрована у Агенцији за привредне регистре Републике Србије;
- Привредна друштва разврстана као микро, мала или средња у складу са важећим Законом о рачуноводству;
- Привредна друштва у већинском приватном власништву.

Подносиоци пријава који испуњавају наведене услове подnose пријаву за добијање иновационог ваучера за коришћење услуга јавних и свих осталих акредитованих научноистраживачких организација: универзитета, факултета, института и иновационих центара и других акредитованих научноистраживачких организација у Србији, укључујући и оне у приватном власништву.

Услуге које се финансирају Програмом

Иновациони ваучери могу да се користе за трансфер научних, технолошких или иновативних услуга које су нове за подносиоца пријаве, односно за решавање неког техничког/технолошког проблема које подносилац пријаве одреди. Подршка кроз иновациони ваучер може да се одобрени за следеће услуге: Развој нових или побољшање постојећих производа (у односу на функције и квалитет), процеса или услуга; Доказ концепта; Студија изводљивости; Производња лабораторијског прототипа; Израда демонстрационог прототипа; Различити видови испитивања (у лабораторији, у пилот постројењу); Валидација технологије; Валидација нових или побољшаних производа, процеса или услуга; Саветодавне услуге у вези са иновационом делатношћу; Развој и увођење посебног софтвера за производ или процес (у оквиру развоја производа); Специфичне обуке у вези са развојем технолошких решења (за ове сврхе може се користити највише 20% вредности иновационог ваучера).

Пријава за иновационе ваучере је **од 3. октобра 2018. године до утрошка опредељених средстава.**

За додатне информације о активностима ПКС у области програма подршке иновативним компанијама контактирајте **Службу за иновације ПКС** путем телефона **011 / 41 49 622** или на е-маил: inovacije@pks.rs.

Додатне информације о актуелним програмима подршке пронаћи ћете на интернет странама:

[Развојне агенције Србије \(РАС\)](#)

[Фонда за развој](#)

[Министарства привреде](#)

[Агенције за осигурање и финансирање извоза](#)

[Националне служба за запошљавање](#)

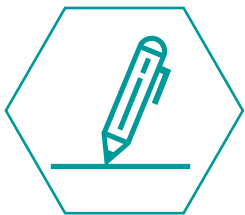
Најбржи пут до инопартнера

Привредна комора Србије је члан [Европске мреже предузетништва](#) и координатор Конзорцијума ЕЕН мреже у Србији. Услуге ЕЕН мреже су преваходно намењене малим и средњим предузећима као сервис када је у питању интернационализација пословања. Европска мрежа предузетништва има за циљ да предузећа лакше и брже пронађу партнере у иностранству кроз бесплатне услуге претраге [Базе пословне сарадње](#) и учешћа на међународним [пословним сусретима и пословним мисијама](#).

СЕ знак и Српски знак усаглашености – доказ безбедности вашег производа

Привредна комора Србије је покренула јединствену апликацију о [СЕ знак](#), који означава да производ задовољава битне захтеве у погледу безбедности и здравља корисника, захтеве заштите имовине и заштите животне средине. За све додатне информације о производима који подлежу СЕ означавању и попуњавање упитника којим можете проверити да ли се на ваш производ односи одређена ЕУ Директива заснована на новом приступу и/или одговарајући домаћи пропис посетите следећи линк: [СЕ знак](#).

Едукација

Центар за едукацију и стручно образовање (ЦЕСО) Привредне коморе Србије привредницима омогућава савремену и континуирану пословну едукацију. Унапређење постојећих и стицање нових знања, вештина и компетенција, као и непрекидан лични и професионални развој, део су мисије ЦЕСО у афирмисању концепта целоживотног учења. Програми семинара и едукација се могу преузети на следећем линку: [ПКС едукација*](#).

* Линк: www.pks.edukacija.

Методолошке напомене

Удружење за стручне, научне и техничке делатности, према Класификацији делатности КД (2010), обухвата групе делатности класификоване у оквиру сектора: Стручне, научне, иновационе и техничке делатности, Административне и помоћне услужне делатности и Здравствена и социјална заштита. Услед методолошких оквира анализе различитих група у оквиру наведених делатности, у билтену су обухваћене Стручне, научне, иновационе и техничке делатности.

У статистичким областима за које се расположиви статистички подаци објављују само на нивоу сектора делатности приказани су расположиви подаци који се односе на шири обухват у односу на структуру Удружења за стручне, иновационе и техничке делатности и односе се на сектор М – Стручне, научне, иновационе и техничке делатности.

Републички завод за статистику почев од 2018. године просечне зараде рачуна на основу података из евиденције Пореске управе. Истраживање о зарадама заснива се на подацима из обрасца Пореске пријаве за порез по одбитку (образац ППП-ПД). Просечне зараде израчунавају се на основу износа обрачунатих зарада за извештајни месец и броја запослених који је изражен еквивалентом пуног радног времена (full-time equivalent – FTE). Обухваћене су све категорије запослених за које су послодавци, тј. пословни субјекти, Пореској управи доставили електронски попуњен образац пореске пријаве ППП-ПД са обрачунатим зарадама. Републички завод за статистику од 1999. године не располаже појединим подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Неке вредности, приказане у билтену, заокружене су на милионе или милијарде, са једним децималним местом, стога укупне вредности (сумари) се не слажу увек са збиром појединачних података, с обзиром на то да су коришћени незаокружени бројеви (што даје прецизније податке).

Коришћене скраћенице

БДП	Бруто домаћи производ	∅	Просек периода
БДВ	Бруто додата вредност	ПДВ	Порез на додату вредност
СДИ	Стране директне инвестиције	РСД	Српски динар
КД(2010)	Класификација делатности	ЕУР	Евро
СМТК	Стандардна међународна трговинска класификација	УСД	Амерички долар
АРС	Анкета о радној снази		

Извори података: Републички завод за статистику (РЗС), Народна банка Србије (НБС), Агенција за привредне регистре (АПР), Привредна комора Србије (ПКС), Управа царина (УЦ), Министарство финансија (МФ), Пореска управа (ПУ), Завод за статистику Европске уније (Eurostat), Чикашка продуктна берза (СМЕ), Bloomberg L.P, Међународни трговински центар (ICT TradeMap)

Девизни курсеви: Сви прерачуни у билтену су извршени према следећим просечним средњим курсевима Народне банке Србије:

Период:	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.		
							I квартал	II квартал	III квартал
EUR/RSD	113,1277	113,1369	117,3060	120,7328	123,1179	121,3367	118,4251	118,1712	118,1386
USD/RSD	88,1169	85,1730	88,5408	108,8543	111,2903	107,4987	96,3415	99,2224	101,5888

Извор: НБС.

Одрицање од одговорности: Подаци су подложни изменама у складу са променама званичних извора података. Информације у овом извештају су дате у сврху општег информисања и не могу бити замена за економски савет, нити се њиховим објављивањем ствара било каква обавеза за Привредну комору Србије. Умножавање и дистрибуирање билтена и делова дозвољено је уколико се наведе извор и копија достави Привредној комори Србије на: analitika@pks.rs.

Удружење за стручне, научне и техничке делатности

Одлуком Управног одбора Привредне коморе Србије о организовању чланова ПКС у гранска удружења, на основу Закона о привредним коморама и Статута Привредне коморе Србије, формирано је Удружење за стручне, научне и техничке делатности. Удружење је преузело послове Удружења акредитованих тела за оцењивање усаглашености. Групација лабораторија за испитивање хране и Групација рачуноводствених агенција делује у оквиру Удружења за стручне, научне и техничке делатности.

Послови Удружења за стручне, научне и техничке делатности:

- заступа претходно усаглашене заједничке интересе чланица на националном нивоу у области инфраструктуре квалитета;
- покреће иницијативе за измене, допуне регулативе и доношење нових прописа;
- успоставља сарадњу у региону и ЕУ, организује међународна међулабораторијска поређења, еталонирања наше опреме, промоцију наших услуга на страним тржиштима и сличне услуге;
- комуницира, информише и обавештава чланице о свим актуелним питањима од значаја за њихов рад;
- организује састанке, јавне расправе, консултације, семинаре и обуке за чланице;
- даје стручну помоћ чланицама у успостављању пословних контаката са домаћим и међународним привредним субјектима и институцијама;
- сарађује са пословним школама, научним институцијама и факултетима;
- организује посете чланицама, сусрете са привредницима – корисницима услуга, тематске округле столове и јавне расправе;
- организује студијска путовања и посете сајамским манифестацијама на предлог чланица.

На основу исказаних потреба чланова Удружења, а у сврху заштите њиховог интереса, као и прецизније идентификације специфичности делатности у односу на остале чланове удружења, формиране су групације:

- Групација сертификационих тела – коју чине заинтересована акредитована тела чија је делатност везана за послове у области сертификације производа, система менаџмента и особа и који су репрезентативни представници привредника који се баве сертификацијом из јавног и приватног сектора, велика, мала и средња привредна друштва-организације, институти, факултети, уз уважавање регионалне заступљености.
- Групација за метрологију – коју чине заинтересована акредитована тела чија је делатност везана за обављање послова оверавања мерила, послове оцењивања усаглашености мерила са прописаним захтевима, као и послове еталонирања.
- Групација рачуноводствених послова - коју чине заинтересовани привредни субјекти који се баве пружањем рачуноводствених услуга.
- Групација акредитованих лабораторија за испитивање хране и хране за животиње - коју чине заинтересоване акредитоване лабораторије које врше испитивање хране и хране за животиње.

Контакт

Привредна комора Србије
Ресавска 13-15
11000 Београд

T: 0800 808 809

www.pks.rs
E: bis@pks.rs

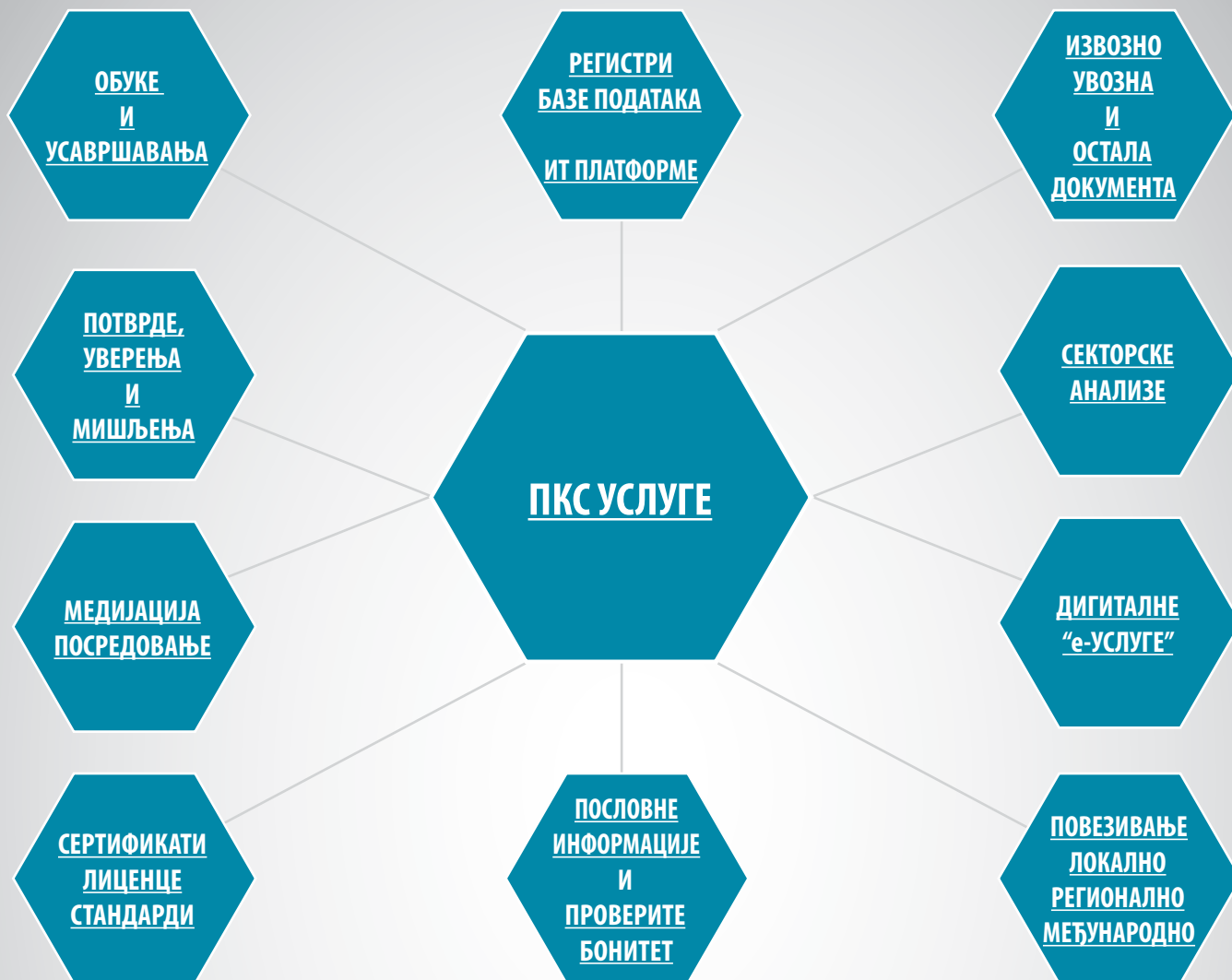

#PKS
@Privrednakomora

Удружење за стручне, научне и техничке делатности
Др Александар Перић, секретар

T: (+381 11) 33 04 502

E: usntd@pks.rs
usluge@pks.rs

PKS еБилтени се објављују тромесечно и дистрибуирају свим чланицама PKS, у складу са организацијом рада стручних служби Привредне коморе Србије. Оглашавање у PKS еБилтенима и достављање материјала уз податке о фирми (назив предузећа, адреса, контакт телефон и ПИБ) могуће је путем имејлова: analitika@pks.rs или bis@pks.rs, као и позивом на број 0800 808 809. Понуда за оглашавање у PKS еБилтену ће вам бити достављена мејлом. Више информација на страни: www.pks.rs/oglašavanjePKSeBilten.